Càpsula: La Cooperació per a sortir de la crisi

El cooperativisme, motor de l'economia i l'ocupació: un dels models empresarials moderns i competitius pel qual opten algunes persones emprenedores i que millor demostra el valor de la implantació de la responsabilitat social empresarial en les empreses és el cooperativisme. El futur és cooperatiu. La creació d'una empresa sobre la lògica de cooperació en el treball, en el repartiment de beneficis, en l'aportació de talent i del coneixement és positiu per a les persones, per a l'entorn i per als negocis.

Què és una Cooperativa? És una unitat econòmica de producció, comercialització o consum que pertany als mateixos usuaris dels seus serveis. Es tracta d'una unió de persones que col·laboren per compartir compres o serveis. I n'hi ha de molts tipus: sanitàries, de consum, de treballadors, agrícoles, etc. Dels beneficis que en surten anualment, una part es destina a ampliar el capital de reserva per poder fer compres més grans, inversions i dipòsits per obtenir interessos. I una altra part d'aquest excés de percepció es destina als socis. Actualment hi ha una gran diversitat de cooperatives agrícoles, de treball, de serveis, de transport i algunes de consum. Avui en dia les cooperatives catalanes,amb més de 40.000 treballadors, són unes 11.000, i es coordinen a través de la Confederació (www.observatori.coop) Estan en contacte amb l'Aliança Cooperativa Internacional (www.ica.coop), que té 222 membres de 91 països. A l'Estat Espanyol els treballadors de les cooperatives representen el 4,58% del mercat laboral. Aproximadament aglutinen, entre treballadors i socis, un milió de persones. Segons les dades que ha publicat la Unió Europea les cooperatives aporten el 7% del Producte Interior Brut (PIB). A Catalunya cal destacar l'existència d'una escola de cooperativisme (www.aposta.coop) que organitza periòdicament cursos i seminaris.

Com es governa? Evidentment cada cooperativa té un reglament intern que vertebra l'organització, però hi ha uns valors interns que són fonamentals. Per exemple, Mondragón té deu principis bàsics que configuren la cultura organitzativa de l'organització: lliure adhesió, organització democràtica, sobirania del treball, caràcter instrumental del capital, participació en la gestió, intercooperació, transformació social, solidaritat, caràcter instrumental i educació.
Com es pot comprovar, tots aquests principis responen a un esperit d'unió dels treballadors per un objectiu comú: persistir i perdurar. Els beneficis són considerats com un mitjà per aconseguir-ho, no com l'única finalitat. I si per persistir calen reformes doloroses, es fan abans que sigui massa tard, tenint en compte el més important: les persones. És molt important el principi de solidaritat. La solidaritat, neix del propi individu. Ser solidari també és fer el que calgui per no perjudicar els interessos dels altres. Si un cop has aconseguit la teva total autonomia, i per tant no restes recursos als altres, sinó que ets capaç de generar-ne ets solidari. La definició més escaient "El fet d'ésser solidari amb altres, de compartir-ne les idees, els propòsits i les responsabilitats". També les responsabilitats. Si no entenem que la solidaritat comença en un mateix, anirem d'Herodes a Pilats. Solidaritat vol dir què cal fer pel bé comú, i no què em dona el bé comú.

El Cooperativisme per a sortir de la Crisi: Ara, en temps de crisi, s'ha demostrat que les cooperatives són una bona eina de creació de llocs de treball estables. El cooperativisme no coneix les deslocalitzacions promogudes per les multinacionals. Són iniciatives arrelades al territori i a la gent, ja que representa un model empresarial que treballa al territori i pel territori, duu a terme una activitat productiva, crea ocupació de qualitat, genera riquesa i la distribueix de manera més equitativa, contribueix a l'equilibri territorial, i es preocupa per una economia més sostenible des del punt de vista econòmic, ambiental i social.

El cooperativisme pot ser una bona resposta a la crisi i una finestra oberta per a un futur millor. El model cooperatiu és potencialment competitiu, especialment si el seu entorn pren consciència del seu valor afegit. És competitiu com a servei, com a producte, si no perd els seus valors, la seva raó de ser, si no s'aboca a la competició obsessiva de costos. No té sentit competir en costos de mà obra en un món globalitzat on països emergents o en desenvolupament mantenen drets laborals reduïts. És plenament competitiu en termes de valor social afegit, és competitiu si manté garantia de qualitat; és competitiu pel factor proximitat; és competitiu pel seu arrelament al territori; és plenament competitiu si no abandona la seva tendència innata a la innovació. En definitiva, és competitiu en el context actual i futur si no es traeix a si mateix, si els poders públics li donen el seu suport, i sobretot, si el conjunt de la societat pren consciència del valor col·lectiu afegit que deriva de la seva oferta de productes i serveis.

L'última paraula no la té un abstracte mercat, sinó les persones que conformen la societat de cada país. La competitivitat del model depèn, doncs, de cadascun de nosaltres.

Data d'elaboració: març 2011

Fonts:
- Blog eticpedia, 21/09/2010.
- Blocs Gencat
- Article Marc Bernadich
- El Rol del Cooperativisme com a agent de desenvolupament local en un context
- competitiu per E. Benach i Pascual. 05/10/10